

Dato: 14.09.2018
Saksbehandler: Elisabeth Kaasa
Christine
Furuholmen/Halvdan
Aass
Direkte telefon:
Vår referanse:
Deres referanse:
Klinikk/Avdeling: Fag

Høring – Regional utviklingsplan 2035 for Helse Sør-Øst – Svar fra Vestre Viken HF

Det vises til invitasjon til høring på Regional utviklingsplan 2035 for Helse Sør-Øst.

Helse Sør-Øst har bedt om innspill på mål, satsningsområder og forslag til modell for framskrivning. Videre er det bedt om innspill på tiltak som støtter opp om samarbeid med primærhelsetjenesten og kommunene, samt vurdering av hvilke tjenester som er egnet for desentralisering.

Mål

Vestre Viken slutter seg til de overordnede målene i regional utviklingsplan. Tilbakemeldinger fra virksomheten og brukerutvalg er at det er gode overordnede mål.

Satsningsområder

Satsningsområdene i regional utviklingsplan er i tråd med Vestre Vikens utviklingsplan. Vestre Viken ønsker å knytte følgende kommentarer til de fire satsningsområdene:

1. Bedre bruk av teknologi og nye arbeidsformer - mer brukerstyring

Det er viktig at utviklingsplanen retter oppmerksomheten mot bedre bruk av teknologi og nye arbeidsformer. Planen peker på spesifikke teknologiske satsingsområder som adresserer utfordringer som Vestre Viken kjenner seg godt igjen i, som for eksempel behovet for økt brukerstyring fra pasient og nye løsninger for kommunikasjon og hjemmebehandling slik at pasienter i større grad kan motta behandling der de er. Nye kommunikasjonsformer kan også gi samme effekter som ambulant virksomhet sannsynligvis på en mer kostnadseffektiv måte.

Det er viktig at den teknologiske utvikling er rettet mot alle brukere, og at det ikke utvikles tjenester som er ekskluderende. Brukerutvalget uttrykker bekymring for at mye oppmerksomhet rettet mot teknologiutvikling kan føre til at noen pasienter faller utenfor fordi de ikke kan benytte seg av teknologien. Det er viktig å sikre tilbud til alle pasienter. Brukerutvalget kommenterer også at betydningen av *en til en-kontakt* mellom helsepersonell og pasient blir underkommunisert i planen.

Planen legger opp til at prosjekter for nye sykehusbygg skal brukes aktivt til å løfte nye og innovative teknologiske løsninger i regionen. Dette er et satsningsområde som er viktig for Vestre Viken i forbindelse med forberedelsene til nytt sykehus i Drammen. Det er viktig å utnytte kompetansen og engasjementet som finnes i hele helseforetaket når nye løsninger utvikles. Vestre Viken er klare til å benytte nytt sykehus i Drammen i tråd med Helse Sør-Øst sin målsetning, og ser fram til samarbeid om det.

Postadresse:
Vestre Viken HF
Postboks 800
3004 Drammen

Telefon: 03525
Org. Nr: 894.166.762

E-postadresse: postmottak@vestreviken.no
Webadresse: www.vestreviken.no

Vår bank: Danske Bank, Kontonummer: 8601 72 17986. IBAN: NO93 8601 7217 986. SWIFT: DABANO22.

Vi ønsker tilbakemeldinger – besvar gjerne vår brukerundersøkelse på Internett: www.vestreviken.no/risogros

Vestre Viken har forventninger til at Helse Sør-Øst skal være pådriver og legge til rette for infrastruktur og systemer som:

- Bidrar til brukerstyring og bruk av teknologi i poliklinikkene
- Tillater avstandskompenserende teknologi også når det gjelder pasientkonsultasjoner
- Muliggjør avstandsoppfølging av pasienter gjennom bruk av pasientrapporterte data og annen teknologi
- Knytter sykehusene tettere sammen i nettverk gjennom bruk av nye kommunikasjonsløsninger
- Knytter sykehus og kommunehelsetjeneste sammen gjennom bruk av nye kommunikasjonsløsninger
- Prøver ut virtuelt/nettbasert sykehus i forbindelse med bygging av nye sykehus
- Sikrer at læring knyttet til organisasjonsutvikling og teknologi overføres mellom byggeprosjekter

Det ligger et stort potensiale i utvikling av tjenestetilbud som pasientene har større styring med selv. Dette er i godt beskrevet i punkt 6.1 i Regional utviklingsplan.

2. Samarbeid om dem som trenger det mest - integrerte helsetjenester

Utviklingsplanens omtale av samarbeidet om de pasientene som trenger det mest viser på en god måte utfordringene for helsetjenestene fremover. Dette er i tråd med ambisjonene i Vestre Vikens utviklingsplan. Kommunene i Vestre Vikens helseområde ga samstemte innspill i arbeidet med Vestre Vikens utviklingsplan om behovet for tidlig innsats og oppfølging av pasienter med sammensatte og samtidige problemstillinger.

Brukerutvalget viser til tilbakemeldinger fra pasienter som opplever at ingen tar ansvar for helheten. Tjenester på sykehusene og overgangene mellom sykehus og kommunene må koordineres bedre. Helse Sør-Øst bør legge til rette for endring av praksis der det allerede er kunnskapsbaserte og dokumenterte løsninger som kan overføres til norske forhold. Helse Sør-Øst bør også bidra til å fremme erfaringsoverføring mellom helseforetakene og stille krav om at gode tjenesteløsninger tas i bruk.

Vi merker oss at Helse Sør-Øst vil arbeide for å inkludere effektmål for behandling av pasienter i psykisk helsevern. Det er viktig å understreke at dette krever tilrettelegging for rutinemessig innsamling av pasientdata og et betydelig faglig arbeid for å utarbeide kvalitetsindikatorer på dette området, slik at det blir tilstrekkelig faglig konsensus knyttet til hvordan resultater kan tolkes og brukes i klinisk praksis og virksomhetsstyring. Vestre Viken vil peke på at det er en generell utfordring at vi måles på delmål og prosessmål som ikke nødvendigvis sier noe om det helhetlige tjenestetilbudet.

Utfordringene fremover er knyttet til målsettinger som ikke støttes av økonomiske virkemidler og lovverk. Dette gjelder særlig utvikling av nye arbeidsformer som ambulant virksomhet, telemedisin og andre avstandskompenserende tiltak, felles tjenester mv. Det er nødvendig med avklaringer knyttet til dokumentasjon, personvern, bruk av teknologi og finansiering.

3. Redusere uønsket variasjon

Pakkeforløp er viktig for å redusere uønsket variasjon. Helhetlige pasientforløp er også et virkemiddel for å redusere variasjon og gi likeverdige helsetjenester. Vestre Viken ønsker en synliggjøring i utviklingsplanen av hvordan pakkeforløpene omdanner tjenestene. Når pakkeforløpene innføres stilles det nye krav til tjenestene og arbeidsform.

Innføring av pakkeforløp innen TSB og psykisk helsevern innebærer en grunnleggende reform med omfattende krav til samarbeid med kommunene i tillegg til samarbeidet med pasientene. Dette bør synliggjøres i utviklingsplanen.

Likeverdige helsetjenester er ikke det samme som like helsetjenester. Likeverdige helsetjenester innebærer at sårbare pasienter kan ha behov for mer støtte, ressurser og hjelp for at tjenestene skal være likeverdige. Vestre Viken savner en tydeligere oppmerksomhet når det gjelder sosial ulikhet i helse og konsekvensene av dette. For å oppnå resultatlikhet må tjenestene tilpasses ulike behov. Innsatsen for å redusere uønsket variasjon i helsetjenestene må ikke gå på bekostning av tilrettelegging for enkeltpasienter eller grupper.

Vestre Viken merker seg og støtter omtalen av at helseforetakene skal legge til rette for samvalg og mobilisering av pasienten. Det er pasientens preferanser som skal komme frem i valg av utredning og behandling.

4. Ta tiden tilbake - mer tid til pasientrettet arbeid

Vestre Viken har merket seg dette satsningsområdet og ser frem til nærmere konkretisering av tiltak. Et område er å få på plass automatisering av registrering av data til medisinske kvalitetsregistre. Kvalitetsregistre er viktige for kvalitetssikring, læring og forskning, men registrering er tidkrevende og kvaliteten i dag er variabel. Automatisering av registreringen vil både redusere tidsbruk og bedre kvaliteten.

Det er viktig å prioritere teknologiske løsninger som understøtter klinisk arbeid. Vestre Viken vil også understreke at nye bygg må ha nødvendig fleksibilitet til å kunne innføre nye og effektive arbeidsformer.

Forslag til ny modell for framskrivning

Vestre Viken støtter forslaget om ny modell for framskrivning. Det er imidlertid utfordrende å utvikle slike modeller, slik at det må tilstrebes at fremtidige løsninger er fleksible i størst mulig grad. Vestre Viken støtter også de foreslåtte endringer i utnyttelsesgrad som betyr en redusert utnyttelsesgrad i forhold til tidligere krav i Helse Sør-Øst. Det savnes en vurdering av utnyttelsesgrad av operasjonsstuer.

Vestre Viken vil imidlertid påpeke at fleksibilitet i forhold til tilgjengelighet av tjenester er viktig. Endringer i krav til utnyttelsesgrad må ikke bety redusert fleksibilitet i forhold til tilgjengelighet.

Tiltak som støtter opp om samarbeid med primærhelsetjenesten og kommunene

Vestre Viken viser til *Utviklingsplan 2035 for Vestre Viken* hvor samarbeid med kommunene omtales særskilt. Det er behov for utvikling av rammeverket rundt samhandling med bedre finansiering og tilpasning av lovverket. Dette gjelder særlig utvikling av nye arbeidsformer. Det gjelder også utvikling av elektronisk samhandling.

Ett av utviklingsplanenes mål er bedret helse i befolkningen, med sammenhengende innsats fra forebygging til spesialiserte tjenester. Det er svake insentiver i spesialisthelsetjenesten som støtter helsefremmende og forebyggende arbeid. Samtidig er spesialisthelsetjenestens ansvar hovedsakelig sekundær- og tertiærforebygging, det er viktig at øvrige aktører i helsetjenesten ser sitt ansvar for sin del.

Vestre Viken ønsker at Helse Sør-Øst er en pådriver for å sikre riktig bruk av de samlede rehabiliteringsressursene. Dette gjelder forholdet mellom sykehuset og kommune, og bruk av de private rehabiliteringsinstitusjonene.

Vurdering av hvor desentralisering av tjenestetilbudet kan være egnet

Regional utviklingsplan omtaler i liten grad oppgavedeling mellom helseforetakene i regionen. Vestre Viken savner omtale av hvordan målet om å desentralisere det vi kan og sentralisere det vi må, skal følges opp på regionalt nivå.

Desentralisering av tjenestene er særlig egnet der hvor forflytning er en belastning for pasientene og en kostnad for samfunnet. For barn og unge er det særskilt viktig at tjenestene er desentralisert og tilrettelagt slik at det i minst mulig grad fører til fravær fra dagligliv i barnehage, skole og nærmiljø. Dette krever økt tilgjengelighet for veiledning og konferering, telemedisin, e-læringsprogram og mer bruk av videokonferanser i pasientbehandling.

Vestre Viken ser utvikling av sykehus i nettverk som et viktig virkemiddel for å tilby tjenester nær der pasienten bor.

Det savnes omtale av hvordan det regionale helseforetaket vil understøtte virksomhetene finansielt gjennom arbeidet med inntektsfordeling mv for å sikre likeverdige helsetjenester i befolkningen i regionen.

Samlet vurdering

Vestre Viken finner at den regionale utviklingsplanen gir et godt grunnlag for videreutvikling av helsetjenesten i Helse Sør-Øst med de kommentarer som fremkommer over.